



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Verboru[m] Christi de mutuo genuinius sensus et quod reditus creditorem
à Christo non separet

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

pena est transgressoribus posita: & hoc pacto dicitur lex non data esse iusto.

Iuxta hunc ternionem, peccatum quoque considerandum & expendendum est. Quod enim ad primum gradum legis attinet, peccatum morbus est: in secundo gradu incipit esse lapsus & error, aut prauaricatio aut transgressio: in tertio, crimen, malicia, scelus. Peccatum primo modo acceptum in Christianis & sanctissimis hominibus est, omnes enim sumus peccatores, Rom. 3. Vt cumque uero in eis sit peccatum, non tamen in eis regnat, Rom. 6.

Hæc mihi uidentur lucem adferre scripturis omnibus quæ de lege & peccato loquuntur. Nam hoc nemo inficiari poterit legem & peccatum non semper eodem modo esse accepta. Sed iam ad propositum reuertamur.

VERBORVM CHRISTI DE MUTUO genuinus sensus, et quod reditus creditorem à Christo non separet.

Rursus adior catabaptistas, & quero ex eis, Christianus an sit is, qui concupiscit, et qui irascitur, ceterum, affectum sic domat, ut nec in furtum nec in adulterium, nec in homicidium erumpat, quin ut nullo dano nulla iniuria proximum afficiat? Si Christianum

T R A C T A T V S

ex uerbis Christi Lucae 6. estimari cōtendūt, fatebuntur hūc de quo dixi Christianū haudquaquā esse. Non enim perfectus est quemadmodū pater coelestis. Quod si is Christianus non est, nullus mortalium Christianus esse poterit, quum nemo sine ira et concupiscentia nascatur. Sed Christianus esse nō desinit qui iræ aut concupiscētiæ affectibus titillatur, licet propter morbum perfectus non sit coram deo. Primus enim gradus legis sic perfectionem summam præcipit, ut interim eos, qui hanc non assequuntur, Christiano titulo non destituat, nam omnes e gemus gloria dei.

Verbum Christi (mutuum date nihil inde sperantes) sub primum gradum legis pertinet, æque ut que de ira & concupiscentia dicta sunt. Quum ergo talis gradus Christo non excludat, qui adfectibus tenentur, consequitur eos nihilominus Christianos esse, qui hoc tam arduum Christi præceptum de mutuo non per omnia præstare possunt. Præceptum uero de mutuo simile esse ei quod de concupiscentia datur, nemo negabit, qui, quid mutuum dare sit, intelligit. Mutuo respondet repensio, Christus uero nec sperare quid iubet. Quum ergo Christus dicit: Mutuum date nihil inde sperantes: idem est ac si dicat, Facultates uestras impartiri debetis libere etiam si nihil rependatur, quin nec sperare aliquid debetis quod referatur. Magis ergo docet Christus hic donare & liberaliter dare, q̄
mutuum

mutuum dare. Omnino uult Christus ut mētes nostræ fixæ sint in cœlestibus rebus, quæ terrena susq; deq; ferant, imò quæ terrestria planè nihil curent. Tam defecatum tam purum & excelsum animum à nobis exigit deus, qui sit per omnia perfectus quemadmodum ipse est. Hunc sensum præcedentia uerba confirmāt, ubi dixit: Omni petēti dato. Nec minus sequentia, quibus sic ait: Peccatores dant ut paria recipiant, uos autem non sic. Quid dici clarius poterat? Verba ergo Christi quæ hic de mutuo dixit, persimilia illis sunt quæ infra sunt in Luca 14. cap. Quicumq; non renunciat omnibus quæ possidet, non potest esse meus discipulus. Et huic quod dicitur Matth. 19. Si uis perfectus esse, uade & uende quæcunq; habes, & da pauperibus &c. Si nemo Christianus est, qui hæc non præstat, nec ipsi catabaptistæ Christiani sunt, quin nullus omnino in orbe erit Christianus, qui uel semiunciã uel peram mendicalem possederit, nisi hæc uendiderit et pauperibus dederit. Et quomodo filius Abrahamæ erit Zachæus, quibus dimidium tantum bonorum pauperibus erogat, dimidium sibi reseruat? Si uero Christi uerbum fallere nequit, qui eum filium nominat Abrahamæ, adeoq; Christianum, non destituent nos Christiano nomine quæ Luca 6. 14. & Matth. 19. dicuntur, etiam si non omnia pauperibus impartierimus. Ex hoc ergo colligitur, Christum hisce uerbis tanquam primo legis gradu,

T R A C T A T V S

hominem sibi ipsi ostendere uoluisse, quo naturam suam corruptissimam perdisceret. Quo deinde disceret minus curare terrena, pendere à solo deo, et animo erectus esse in aeterna et uera bona. Quo quum ueniret, nihil dubium quin hisce terrenis, quae possideret, recte uteretur. Quum uero tam eximia et perfecta mens, quam deus in nobis optat, in nobis esse non potest, toti enim in nos conuersi, nostra tantum quaerimus etiam cum aliorum damno, sequitur aliud quoddam preceptum inferiori gradu, scilicet: Ne fraude circumuenias proximum tuum, ne dolo malo cum illo agas, ne usura aut foenore premas, sic mutuum da ne quid damni ex te accipiat. Si nobis esset animus tam liberalis et diuinus, qui facile omnes opes contemneret, qui liberaliter omnia egenis donaret, nihil istis posterioribus preceptis fuisset opus. Quum uero hoc affectu concupiscentiae carere nullo modo possumus, uetat deus ne erumpat, praecipit ut moderetur et frenum ei iniiciatur, ne proximo noceat. Iam si metas transgreditur et modum excedit, constituit deus magistratus, qui dolum et foenus poenis cohibeant.

DE FOENORE QVOMODO LO-
quendum iuxta morem scripturae, et quae
ei poena debeat.

Quandoqui